

Gedragsprotocol OBS Het Vogelnest.

1. Voorwoord.

Beste ouders verzorgers.

Een school is de weergave van de samenleving hoor je heel vaak. Dat is ook zo. Een openbare school is dat helemaal, omdat we open staan voor iedereen die zich aanmeldt. Bij het hek is er geen portier die je tegen houdt. Op "Het Vogelnest" zitten dus kinderen met allerlei achtergronden, huidskleuren, intelligenties en meningen. Wat wij vanuit onze waarden respect, verantwoordelijk en veiligheid willen realiseren is dat al die kinderen op een goede manier met elkaar omgaan. We willen die drie waarden op alle kinderen overbrengen. We gebruiken daarvoor onze gedragsregels. Als iedereen zich aan die regels houdt dan hebben we een veilige school waar iedereen zich thuis voelt en waar een goede sfeer heerst. Alleen dan kunnen we doen waar we goed in zijn, namelijk uw kind voldoende bagage meegeven om op het voortgezet onderwijs te slagen. Niet voor niets staat er onder onze schoolnaam: "klaar voor de toekomst".

Gedrag is de basis van waaruit we verder werken. Gedrag is dus heel belangrijk. Vandaar dat we dit gedragsprotocol hebben opgesteld. Hierin vertellen we wat we van de leerlingen verwachten, wat we van u als ouders verwachten en wat u van ons als team kunt verwachten.

Daarnaast vertellen we u wat we doen aan pestgedrag en tenslotte geven we u de stappen die we volgen als een leerling steeds weer laat zien dat hij of zij zich niet aan de regels wil houden en daardoor de veiligheid van anderen aantast.

Het is dus van het grootste belang dat u dit document goed leest, zodat er geen onduidelijkheid over is. Als we ons allemaal aan de inhoud ervan houden dan hebben we de regels die in het laatste hoofdstuk staan niet nodig en is "Het Vogelnest" die veilige plek waarin kinderen zich goed kunnen ontwikkelen

Team OBS Het Vogelnest

1. Regels in de school.

In het schooljaar 2014-2015 hebben we met het team de algemene regels opgesteld voor de hal en gang, de toiletten en de speelplaats. Naast de regels voor de openbare ruimtes zijn er ook nog regels voor het gedrag in de groep en in het klaslokaal.

Deze regels zijn allemaal gemaakt als antwoord op de vraag: Wat willen we zien of wat willen we horen? Ze zijn daardoor altijd positief gesteld.

Iedere week staat er een regel centraal. Deze regel van de week wordt dan besproken in de groep, er worden rollenspelen mee gespeeld en de regels zijn zichtbaar in de groep.

In het kader van de verantwoordelijkheid die we zo belangrijk vinden, leren we de kinderen dat ze verantwoordelijk zijn voor hun eigen gedrag. Dat betekent dat ze van te voren al weten welke consequenties hun gedrag heeft. Als ze zich dus niet aan de regels houden kiezen ze dus zelf voor de consequenties.

Om voor u duidelijk te maken om welke regels het gaat nemen we ze in dit hoofdstuk op. Daarnaast melden we de regel van de week op de site zodat u ook op de hoogte bent.

Hal- en gangregels De Ljepper/Atlas

Veiligheid (VL)	Respect (R)	Verantwoordelijkheid (VW)
VL1 Ik loop rustig in gang en hal.	R1 Ik ga netjes met andermans spullen om.	VW1 Ik ruim mijn eigen spullen netjes op.
VL2 Ik zet laarzen/schoenen onder de kapstok.	R2 Ik praat rustig en zacht tijdens groepswork.	VW2 Als ik in de hal werk doe ik wat ik moet doen.
VL3 Ik ruim materialen die op de grond zijn gevallen op.	R3 Als ik naar binnen ga, praat ik rustig en zacht indien nodig.	VW3 Na het ophangen van jas en tas ga ik direct door naar de klas.
VL4 Ik wacht even op mijn beurt als er ruimte is bij de kapstok.		VW4 Ik ruim spullen die op de grond zijn gevallen op.
		VW5 Als ik uit school kom doe ik mijn jas aan en ga direct naar buiten.
		VW6 Ik ruim materialen netjes op.
		VW7 Ik ga voorzichtig met materialen om.

Pleinregels de Ljepper/Atlas

Veiligheid (VL)	Respect (R)	Verantwoordelijkheid (VW)
VL1 Ik speel binnen de hekken en heggen.	R1 Ik luister naar de pleinwacht en volg zijn/haar tips en aanwijzingen op.	VW1 Als de bel gaat, stop ik met spelen en ga heel rustig naar de klas.
VL2 Ik houd rekening met anderen.	R2 Ik houd mij aan de afgesproken spelregels.	VW2 Speelgoed dat ik mee naar buiten heb genomen, neem ik zelf weer mee naar binnen.
VL3 Ik loop altijd met de fiets aan de hand op het plein.	R3 Ik ben aardig voor andere kinderen.	VW3 Als ik iets vind dat niet van mij is, breng ik dit naar de pleinwacht.
VL4 Als ik een probleem niet zelf kan oplossen, waarschuw ik de pleinwacht.	R4 Ik houd rekening met het spel van anderen.	VW4 Ik houd het plein netjes en schoon.
VL5 Ik voetbal alleen op het veld als ik in groep 5-6 of 7-8 zit. Voetballen op het plein doe ik met een zachte bal.	R5 Ik ga voorzichtig met materialen om.	
VL6 Ik gebruik het materiaal en de speeltoestellen waarvoor ze bedoeld zijn.		
VL7 Ik step of wakeboard alleen op de plek waar dat mag.		
VL8 Ik blijf uit de fietsenstalling.		
VL9 Tikken mag, maar verder blijf ik onnodig van anderen af.		

Regels toiletgebruik de Ljepper/Atlas

Veiligheid (VL)	Respect (R)	Verantwoordelijkheid (VW)
VL1 Ik zorg dat de bril droog blijft.	R1 Ik heb één doekje in de hand, daarna doe ik het in de prullenmand.	VW1 Ik ga na het plassen handen wassen.
VL2 Ik knoei niet met water en hou de vloer droog.	R2 Ik doe de wc-deur dicht.	VW2 Per klas wordt geregeld of er 1 of 2 leerlingen naar het toilet gaan.
VL3 Ik neem geen spullen mee naar de wc.	R3 Ik laat anderen op de wc met rust.	VW3 Tijdens instructie of kring blijf ik in de klas.
	R4 Tijdens het zelfstandig werken mag ik zachtjes naar de wc.	VW4 Ik trek/ druk of spoel de wc altijd door.
		VW5 Na een poep of plas ga ik snel weer naar de klas.
		VW6 Ik ben zuinig met water en zeep.
		VW7 Voordat ik naar school ga, ben ik thuis al naar de wc geweest.

Om goed gedrag te bekrachtigen. Kan een kind een beloning krijgen. Kinderen die regels overtreden krijgen dus te maken met de consequenties. Hierdoor hoeven we niet lang bij incidenten stil te staan en kunnen we ons richten op de zaken die goed gaan. Het positieve betekent dus niet dat we zomaar alles goed vinden. We belonen alleen zaken die echt goed gaan.

2. Wat verwachten we van u als ouder.

U heeft voor onze school gekozen. Dat heeft een reden. We zijn heel blij met dat vertrouwen en doen er alles aan om wat u verwacht waar te maken. We staan echter samen voor de ontwikkeling van uw kind(eren) en dat betekent dat we ook verwachtingen van u als ouders hebben. Deze gedragsverwachtingen noemen we puntsgewijs hieronder.

1. U zorgt ervoor dat uw kind op tijd op school is.
2. Als uw kind ziek is, een afspraak heeft of te laat komt deelt u dat aan de school mee.
3. U toont belangstelling voor wat uw kind op school doet.
4. Als u vermoeden heeft dat uw kind niet lekker in zijn vel zit, neemt u contact op met de leerkracht
5. Als u het niet eens bent met wat een leerkracht zegt of doet, neemt u contact op met haar/hem om er over te praten.
6. Als u er samen niet uit komt benadert u de directeur.

Over regel 1 en 2 nog het volgende. Ook veelvuldig te laat komen wordt door de leerplicht gezien als verzuim. De consequentie van te veel te laat komen is dus uiteindelijk een melding bij de leerplichtambtenaar en eventueel een boete. Hetzelfde geldt voor ongeoorloofd verzuim.

3. Wat mag u van ons verwachten.

1. We zetten ons volledig in om goede resultaten met uw kind te bereiken.
2. We zorgen op school voor een goede sfeer waarin het (samen) werken belangrijk is.
3. We staan open voor uw mening, zolang u die ook met ons deelt.
4. We benaderen u als er iets is met uw kind dat we willen bespreken.
5. We zullen ieder kind gelijk behandelen.
6. We houden ons vak bij zodat we altijd de nieuwste inzichten kunnen toepassen.
7. U bent altijd welkom om over uw kind te praten.
8. We onthouden ons van cynische, racistische of seksistische opmerkingen en letten er op dat anderen dat ook doen.

4. Pesten.

Pesten op scholen is een ingewikkeld probleem. Dit betekent dat we op Het Vogelnest dit probleem serieus aanpakken. Een eerste vereiste daartoe is dat alle betrokkenen, leerkrachten, ouder/verzorgers en leerlingen, pesten als een bedreiging zien en derhalve bereid zijn het te voorkomen of te bestrijden.

Pesten en plagen moeten duidelijk van elkaar worden onderscheiden.

Bij *plagen* is er sprake van incidenten. Een persoon zegt iets, een andere zegt iets terug en meestal is het dan afgelopen. Vaak is het een kwestie van elkaar voor de gek houden. De machtsverhouding is gelijk. Plager(s) en geplaagde(n) hebben een gelijke of bijna gelijke macht.

Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en / of fysieke schade op en is in staat om zich te verweren.

Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en / of fysieke mishandeling door een of meerdere individuen op een persoon die niet in staat is zichzelf te verdedigen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Pesten heeft negatieve gevolgen voor het slachtoffer.

Deze kan/durft niet voor zichzelf op te komen noch zich te verweren. Doet hij dit wel, kan dit voor de pester(s) reden zijn om hem nog harder aan te pakken.

Wij willen bij de aanpak van pesten op school uitgaan van de zogenaamde vijfsporen aanpak, bestaande uit:

- hulp aan het gepeste kind.
- hulp aan de pester.
- hulp aan de zwijgende middengroep.
- hulp aan de medewerker.
- hulp aan de ouder/verzorgers.

Vooraf ingevulde voorwaarden:

1. Door mondelinge en schriftelijke informatie worden betrokkenen op de hoogte gebracht van het probleem Pesten: wat is pesten? Wat zijn mogelijke gevolgen daarvan, hoe vaak komt het voor en dergelijke. De leerkrachten maken hierbij gebruik maken van aansluitende thema's uit de methode Leefstijl.
2. Zowel de school als geheel als iedere medewerker afzonderlijk probeert pesten te voorkomen. Deze preventieve aanpak bestaat onder andere uit:
 - Op schoolniveau:
 - Streven naar een goed pedagogisch klimaat middels onze PBS aanpak.
 - Leerlingen veiligheid en geborgenheid bieden.
 - Ouderthema-avonden.
 - De surveillerende leerkrachten melden bij de des betreffende groepsleerkrachten bijzondere gebeurtenissen die zich in de pauze hebben voorgedaan.
 - Het programma Rots en Water dat we schoolbreed volgen.
 - Op leerkrachtniveau:
 - Leerlingen duidelijk maken dat signaleren van pesten (niet plagen) doorgegeven moet worden aan de leerkracht. Uitleggen dat dit geen klikken is.
 - Leerkrachten noemen leerlingen niet met een bijnaam die als kwetsend ervaren kan worden.

- Leerkrachten maken geen opmerkingen over kleding en/of uiterlijk, die als kwetsend ervaren kunnen worden.
- De leerkracht stelt met de leerlingen gedragsregels op en let toe op de naleving daarvan.
- De leerkrachten surveilleren bij toerbeurt buiten. (1 kwartier voor aanvang van de school en tijdens de pauzes)

Ter voorkoming van pesten geldt ook voor leerlingen onderling datgene wat hier bij het tweede en derde aandachtspunt is opgemerkt.

Verder wordt van iedere leerkracht verwacht, dat hij/zij werkt aan positieve groepsvorming:

- Respect voor ieders mogelijkheden en onmogelijkheden.
- Samenwerken en elkaar helpen.
- Respect voor elkaar spullen.
- Niemand buitensluiten.
- Naar elkaar luisteren bij beurten, spreekbeurten en dergelijke.
- Ruzies uitpraten, goed maken en dergelijke.

3. Leerkrachten kunnen signaleren, als pesten desondanks optreedt.
Van iedere leerkracht mag worden verwacht, dat hij/zij pesten kan signaleren. Hij kan daarbij gebruik maken van de informatie van ouder/verzorgers, collega's en medeleerlingen van de gepeste leerling.
4. De leerkracht neemt duidelijk stelling.
 - Indien de leerkracht onomstotelijk pesten heeft gesignaleerd, geeft hij/zij duidelijk en ondubbelzinnig aan dat hij/zij dergelijk gedrag verafschuwt en afkeurt.
 - Hij/zij probeert zicht te krijgen op de oorzaak, de omvang van het pestgedrag, en de mogelijke gevolgen voor het slachtoffer.
 - Hij/zij probeert het invoelende vermogen van de pester en de zwijgende middengroep te vergroten. ("Als jij nu eens gepest werd?")
5. Wanneer het pesten, ondanks alle inspanningen, doorgaat of opnieuw de kop opsteekt, gaat de school respectievelijk de leerkracht over tot een directe, curatieve aanpak. Hierin staat de medewerker niet alleen: hij kan de zorgbreedteprocedure volgen, waarbij hij/zij een beroep kan doen op de IB-er of een leerling-bespreking in het team. Het team is in zijn geheel verantwoordelijk voor het welzijn van alle leerlingen!
6. Bij duidelijk pestgedrag zorgt de pester ervoor dat de veiligheid van een mede leerling of de groep in het geding is. Blijft hij/ zij pestgedrag vertonen dan treed het stappenplan gedrag in werking.(zie hoofdstuk 5)

De directe, curatieve aanpak bestaat uit twee methoden:

A. De niet-confronterende methode

Deze methode wordt toegepast als de leerkracht vermoedt dat er sprake is van onderhuids pesten (niet zelf waargenomen).

- Hij/zij schakelt collega's in om vermoedens mogelijk te versterken.
- Ondertussen kan de leerkracht een algemeen probleem aan de orde stellen om zo bij het probleem in de klas te komen (ook om het eerste signaal af te geven).
- Praten over buitensluiten in het algemeen en buitensluiten in de klas. D.m.v thema's uit de PBS aanpak of door een rollenspel.

- Pester(s) en/of enkele niet-pesters(s) inschakelen om op te letten of NN misschien gepest wordt. Na enkele dagen verslag uit laten brengen.
- Wachten op een moment dat de leerkracht of een collega het daadwerkelijk ziet en dan duidelijk stelling nemen.

B. De confronterende methode

- Deze methode past de leerkracht toe als een leerling voor zijn ogen lichamelijk of geestelijk wordt mishandeld.
- De leerkracht neemt duidelijk stelling.
- De leerkracht voert een gesprek met de klas over pesten in het algemeen.
- De leerkracht spreekt met de leerlingen nadere regels af.
- De leerkracht behandelt het probleem in de klas, of tijdens een bepaalde les, toont een videoband, of voert een gesprek over de gevoelens van een gepest kind of de gevoelens van de ouders/verzorgers van dit kind.

Hulp aan de pester

- De leerkracht kan gebruik maken van hulp door IB-er, directie e.a.
- De leerkracht voert een straffend gesprek. Kort: een leerling heeft zich niet aan de klassen regels gehouden en verdient dus straf.
- De leerkracht voert probleemoplossende gesprekken. Hierin probeert hij/zij de oorzaak van het pestgedrag bloot te leggen.

Mogelijke oorzaken kunnen zijn:

- Vroeger zelf gepest.
- Gebrek aan aandacht van de ouders/verzorgers.
- Niet gecorrigeerd worden bij agressief gedrag.
- Vaak zelf lichamelijk gestraft.
- Reactie op smaak-, geur- of kleurstoffen.
- Slecht voorbeeld van ouders/verzorgers of andere volwassenen.
- Gedrag als gevolg van TV-geweld.
- Verloren bij sport of spel en dergelijke.

Als de oorzaak enigszins duidelijk is, probeert de leerkracht de gevoeligheid van de pester voor wat hij het gepeste kind heeft aangedaan te vergroten. Bijvoorbeeld brieven van gepeste kinderen of van ouders/verzorgers van gepeste kinderen en/of hun ouders/verzorgers bekijken.

De leerkracht maakt afspraken met de pester over gedragsverandering. Aan het einde van de week komt de naleving ter sprake. De leerkracht kan een rollenspel laten spelen, waarbij de pester ervaart hoe het is om buitengesloten te worden.

Als het bovenstaande niet helpt wordt een gesprek met de ouders/verzorgers aangegaan. De leerkracht vraagt hun medewerking om aan het pestprobleem een einde te kunnen maken. Dit gesprek met de ouders/verzorgers wordt pas nu gehouden omdat de meeste kinderen hun gedrag snel aanpassen als het pesten in een vroeg stadium wordt aangepakt. Soms is het zelfs nodig om de pester te beschermen tegen mogelijk al te rigoreus (lichamelijk) straffen door de ouders/verzorgers. (zie ook het stappenplan gedrag hoofdstuk 5)

Als het pestgedrag blijft voortduren wordt hulp van buitenaf ingeschakeld voor sociale vaardigheidstraining. Dit kan via de GGD. (Gemeenschappelijke Gezondheidszorg Fryslân).

Ouder/verzorgers dienen hiervoor toestemming te geven. Weigeren de ouder/verzorgers en de pester volhardt in zijn gedrag dan wordt overgegaan tot schorsing, eventueel gevolgd door verwijdering van school. (Zie ook het stappenplan)

Hulp aan het gepeste kind.

Kinderen die voortdurend worden gepest, reageren meestal door passief gedrag of ze gaan uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn aangeleerd als reactie op het gepest worden. En aangeleerd gedrag kan weer afgeleerd worden.

Vaak verdwijnt bepaald afwijkend gedrag als het pesten is gestopt. Toch kunnen vormen van afwijkend gedrag ook langdurig aanwezig blijven. Vormen van afwijkend gedrag kunnen zelfs aanleiding zijn tot pesten.

- De leerkracht kan gebruik maken van IB-er en anderen.
- De leerkracht probeert de leerlingen begrip en respect bij te brengen voor ieders eigenheid. Ik ben ik en jij bent jij en dat mag gerust!
- De leerkracht probeert de aanleiding tot pestgedrag bereikbaar te maken. Denk b.v. aan het bekende 'Nike' image of het 'Zeeman' image.

Bij ernstige gevolgen van pesten probeert de leerkracht samen met de ouder/verzorgers het gepeste kind zijn/haar gevoel voor eigenwaarde terug te laten vinden. Zonodig wordt hierbij hulp van professionele instellingen ingeschakeld, zoals Maatschappelijk werk(via huisarts) G.G.Z. en dergelijke.

6. Contactpersoon –Schoolbestuur– Klachtencommissie.

- Indien de ouders/verzorgers van het gepeste kind vinden dat de medewerker, respectievelijk de school onvoldoende of onjuist gehandeld heeft, of indien na de mening van de ouders/verzorgers niet het gewenste resultaat is bereikt, kunnen zij zich wenden tot de contactpersoon van de school. (zie schoolgids)
- Deze gaat na of door de leerkracht/directie al het mogelijke is gedaan wat redelijkerwijs van een leerkracht/directie mag worden verwacht.
- Hij / zij bemiddelt eventueel tussen ouders/verzorgers en school
- Wordt voor de betrokken partijen geen bevredigende oplossing bereikt, dan kan de klager de klacht ook neerleggen bij het schoolbestuur.
- Het bestuur kan een bemiddelende rol vervullen en pogen deëscalatie te voorkomen. Tevens kan het bestuur de hulp in roepen van een vertrouwenspersoon.
- Wordt voor de betrokken partijen alsnog geen bevredigende oplossing gevonden, dan kan de klager de klacht neerleggen bij de Landelijke Klachtencommissie voor het openbaar en algemeen toegankelijk onderwijs. (zie schoolgids)
- De Landelijke Klachtencommissie behandelt de klacht en adviseert het bevoegde gezag.

3.3 Racisme en discriminatie

Wij leven in een multiculturele samenleving. Dit houdt in dat verschillende groepen uit onze samenleving hun eigen volkscultuur hebben. Iedere groep heeft zijn eigen aard: huidkleur, levensovertuiging, volksgewoonten zoals kleding en voedsel, enz.

Ook onze schoolbevolking is multicultureel. Dat vraagt van alle bij de school betrokkenen extra inzet en aandacht voor een goed pedagogisch klimaat voor alle leerlingen.

Daarom wordt van alle leerkrachten het volgende verwacht:

- De leerkrachten behandelt alle leerlingen en hun ouders/verzorgers gelijkwaardig.
- De leerkrachten gebruikt geen racistische en/of discriminerende taal.
- De leerkrachten draagt er zorg voor dat er zijn/haar lokaal geen racistische of discriminerende

teksten en/of afbeeldingen voorkomen op posters, in schoolkrant, te gebruiken boeken en dergelijke.

- De leerkrachten ziet er op toe dat leerlingen en ouders/verzorgers ten opzichte van medeleerlingen en hun ouders/verzorgers geen racistische of discriminerende houding aannemen in taal en gedrag (binnen de school).
- Leerlingen, die tijdens het buitenspelen betraapt worden op racistische/discriminerende taal en/of gedragingen worden gemeld bij de groepsleerkracht, zodat collega's hierop kunnen inspelen.
- De behandeling van gesigneerde racistische/discriminerende taal en/of gedragingen gebeurt in overeenstemming met de procedure, zoals die is beschreven bij pesten: zowel preventief als curatief.
- De leerkracht neemt duidelijk afstand van racistische/discriminerend gedrag van collega's ouders/verzorgers en andere volwassenen binnen de school. Hij/zij maakt dit ook kenbaar.

5. het stappenplan gedrag.

In het vorige hoofdstuk zijn enkele consequenties van pestgedrag al benoemd. Er is echter ook ander gedrag dan pesten wat de veiligheid van medeleerlingen of leerkrachten aan kan tasten. Te denken valt aan agressie, stelselmatig lessen saboteren, stelen of andere uitingen van tegendraads gedrag. Het is in ieder geval gedrag wat de veiligheid van de groep in gevaar brengt. Om dit gedrag aan te pakken gebruiken we het volgende stappenplan.

Stap 1.

Er zijn herhaaldelijk incidenten in de klas waarbij bovenstaand gedrag vertoond wordt. Er volgt een gesprek tussen leerling leerkracht die duidelijk maakt dat de leerling in stap 1 zit. Ze maken afspraken en er volgt een gespreksverslag dat beide tekenen.

Stap 2

Nog steeds vertoont de leerling het foute gedrag en is de veiligheid in het geding. De ouders verzorgers worden bij het gesprek betrokken. Er wordt duidelijk gemaakt wat er aan de hand is en dat de leerling in stap twee zit. Ook van dit gesprek wordt een verslag gemaakt dat zowel ouders, als leerling als de leerkracht tekenen. De directeur en intern begeleider worden op de hoogte gesteld.

Stap 3. Gesprek met de directeur.

Om duidelijk te maken dat de situatie nu ernstig is wordt er nog een gesprek met de directeur gevoerd. Hij maakt ook melding van het gevolg als de regels nu weer worden overtreden. Het gespreksverslag wordt door alle betrokkenen ondertekend.

Stap 4. Er volgt een schorsing van maximaal vijf dagen.

Bij een schorsing wordt ons bestuur, de leerplicht en de inspecteur gemeld dat we overgaan tot schorsing. De leerling krijgt veel werk mee naar huis. De lengte van de schorsing hangt af van de overtreding.

Stap 5. De leerling wordt verwijderd.

Ook van deze stap wordt bestuur, leerplicht en inspectie op de hoogte gesteld. Gezamenlijk zoeken we een passende school voor het kind.

Het mag duidelijk zijn dat we tussen de stappen door de leerlingen alle hulp bieden die nodig is om het vertoonde gedrag te voorkomen.